

O MUSE,
COMT NV VOORT
DUTCH SONGS OF LOVE AND
FREEDOM 1550 - 1750

DUO SERAPHIM

MARGOT KALSE - MEZZO-SOPRANO
ELLY VAN MUNSTER - LUTE

Aliud

This CD is an anthology of the Dutch contrafact and contains poetry set to music.

These are not original songs but texts written on already existing and well-known melodies. These songs are sometimes called contrafacts: contra: against or at, factum: written on an already existing melody.

Between 1550 and 1750 this was a much loved and much practised genre in the Netherlands. Numerous songbooks appeared, booklets in pocket format which could be easily produced from your pocket when you wanted to sing. They contained the texts and the melodies to which they should be sung, with a tune reference: wyse, voys, stemme, vanden voix, op de wyse van etc. We have to retrace these melodies to be able to sing the songs. Fortunately some songbooks have survived with the tunes added in musical notation. A great many other melodies can be traced back to the international song repertoire of the period. Other sources are for instance lute tablatures, dance books, etc.

It is remarkable how many tunes originate from outside the Netherlands. Many are French, English or Italian; fewer are German and Spanish. These must have been popular – or at least known – in the Netherlands, beside the familiar Dutch tunes.

The songs on this CD were selected for their diversity, in origin as well as in subject matter. Jan vander Noot was from Antwerp (nos. 2 and 3), the Butsel manuscript from Bruges (no. 1) in the Southern Netherlands (present-day Belgium), Starter was established in Friesland in the North (no. 20). There is love poetry such as Hooft's, one for each of his great loves. A serious love song by Focquenbroch. Vondel's Princelied is an ode to Frederik Hendrik of Nassou who at the time was fighting against the Spanish in order to liberate the Netherlands; Vondel's Vespers for a Hero of the Dutch Revolution (no. 17) is both a satire and a political song, Simeon's Ode a chorus with a spiritual theme. The three songs by Willem Reijersz. de Lange (nos. 7, 8 and 9) belong to the genre of heroine's letters: a heroine, in this case mythological, writes a letter in which she tells somebody about her feelings. A religious song by Camphuysen (no. 11), a sarcastic song by the recalcitrant Weyerman (no. 22).

Other selections were based on the beauty of text or tune, and for beautiful texts I have tried to find fitting tunes, and for beautiful tunes fitting, interesting texts.

I would like to thank the Maatschappij der Nederlandse Letterkunde which helped to make the production of this CD possible, Karel Bostoen, my excellent teacher of Early Dutch Literature, Laurens Leujes, the translator of these texts, for his cooperation in our quest for the right shades of meaning, and my friend John Kalkhuis who reviewed the final English version.

Title page Princesse Liet-boec,
Den Haag, Koninklijke Bibliotheek,
5 E 1:1

Margot Kalse studied Dutch, and specialized in Renaissance Literature at Leiden University. She then studied solo singing at the Royal Conservatoire of The Hague; and she specialized in the performance practices and techniques of early vocal music at the Fontys Conservatory Tilburg, the Netherlands, where she received the diploma for Performing Musician in 1998. She followed Master classes with Diane Forlano, Max van Egmond and Emma Kirkby, among others. She taught for seven years at the Early Vocal Music programme of the Fontys Conservatory Tilburg.

Margot Kalse is founding member and artistic leader of the Early Baroque ensemble Sospiro, and of Trigon, an ensemble for medieval vocal spiritual music. Trigon regularly appears at the Early Music Festivals in Europe. For the live performances of her different ensembles Margot goes back to the original sources and manuscripts. As a soloist she performs a wide repertoire, from medieval to modern music. With Trigon she made the CD 'Music for Candlemas' (Gregorian en polyphonic music from the 13th century, Passacaille nr. 932); with Trigon-project she recorded 16th Gregorian chant, released on the CD 'Jean de Castro' (Passacaille 931).

Elly van Munster first studied classical guitar with Stanley Noordpool at the Fontys Conservatory Tilburg. Then she received a Master's degree in Spanish at the Utrecht University. Finally she returned to music and in 1994 she took the state lute exam. She regularly appears as a soloist and as accompanist for singers and instrumentalists and as continuo player in ensembles. She played in a many baroque operas in the Netherlands and in France, always with conductor Frédérique Chauvet (Barokopera Amsterdam). Together with mezzo-soprano Margot Kalse she forms "Duo Seraphim", with recorder player Alice Gort-Switynk the ensemble "Rossignol" and with soprano Hilde Van Ruymbeke "Duo Rosemont". She is a member of the ensemble "Fortuna" which specializes in 14th Medieval repertoire. In this ensemble she plays the plectrum lute. In June 2002, together with soprano Sinje Kiel she won the First Prize and the Public Award at the Competition for Early Music ensembles in Berlin, "Alte Musik-Treff Berlin".

Deze CD is een bloemlezing van het Nederlandse contrafact en bestaat uit poëzie op muziek.

Anders dan gecomponeerde liederen, zijn hier de teksten geschreven op al bestaande en bekende melodieën. Deze liederen worden ook wel contrafacten genoemd: contra, tegen, een bestaande melodie gemaakt, factum.

Tussen 1550 en 1750 was dit een geliefd en veel beoefend genre in de Nederlanden. Er verschenen talloze liedboekjes, boekjes in zakformaat die je zó uit je zak kon halen als je wilde gaan zingen. Hier stonden de teksten in afgedrukt en de melodie waarop deze gezongen dienden te worden, werd aangegeven met een wijsaanduiding: wyse, voys, stemme, vpden voix, op de wyse van etc. Die melodie moeten we dus terug zien te vinden om het lied weer te kunnen zingen. Gelukkig zijn er ook liedboeken overgeleverd waar de melodieën wél in noten staan uitgeschreven. Ook zijn veel melodieën terug te vinden in het internationale liedrepertoire van die tijd. Andere bronnen zijn bijvoorbeeld luittabulaturen, dansboekjes, etc.

De hoeveelheid aan buitenlandse melodieën is opvallend, er zijn veel Franse, Engelse en Italiaanse, wat minder Duitse en Spaanse melodieën. Deze moeten dus, naast de 'eigen' Nederlandse melodieën, in de Nederlanden bekend en geliefd zijn geweest. De liederen op de cd zijn gekozen naar diversiteit, zowel van plaats als van onderwerp: Jan vander Noot kwam uit Antwerpen (nr. 2 en 3), handschrift Butsel uit Brugge (nr. 1) in de Zuidelijke Nederlanden (nu België), Starter was gevestigd in Friesland in het Noorden (nr. 20). Er zijn liefdesliederen bij, zoals die van Hooft, voor ieder van zijn grote liefdes één. Een serieus liefdeslied van Focquenbroch. Vondels Princelied is een loftuiting van Frederik Hendrik van Nassau, die op dat moment tegen de Spanjaarden vocht om de Nederlanden te bevrijden; Vondels Geusevesper (nr. 17) is een hekeldicht en politiek lied, Simeons lofzang een rei met spirituele inhoud. De drie liederen van Willem Reijersz. de Lange (nrs. 7, 8 en 9) horen tot het genre van de heldinnenbrief: een heldin, in dit geval een mythologische figuur, schrijft aan een ander over haar gevoelens. Een religieus lied van Camphuysen (nr. 11), een sarcastisch lied van de tegendraadse Weyerman (nr. 22).

Verder zijn de keuzes gebaseerd op schoonheid van teksten en melodieën en heb ik bij mooie teksten de melodie teruggezocht en bij mooie melodieën een passende, interessante tekst.

Met dank aan de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, die het mede mogelijk heeft gemaakt deze cd tot stand te brengen, aan

mijn onvolprezen docent in de letterkunde van de Vroegmoderne tijd, Karel Bostoën, aan de vertaler van de teksten, Laurens Leujes, voor de prima samenwerking bij het zoeken naar de juiste nuance, en aan mijn vriend John Kalkhuis voor de laatste hand aan het Engels.

Joost van den Vondel

Margot Kalse studeerde Nederlands, specialisatie Renaissance letterkunde, aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Vervolgens is zij solozang gaan studeren aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag; daarna heeft ze zich aan het Fontys Conservatorium te Tilburg gespecialiseerd in de uitvoeringspraktijken en technieken van de vroege vocale muziek, waarvoor zij in 1998 het diploma Uitvoerend Musicus behaalde. Zij volgde masterclasses bij o.a. Diane Forlano, Max van Egmond en Emma Kirkby. Zij gaf zeven jaar les als docent zang aan de opleiding Early Vocal Music van het Fontys Conservatorium. Margot Kalse is oprichter en artistiek leider van Sospiro, ensemble voor vroege barokmuziek en Trigon, ensemble voor middeleeuwse vocale geestelijke muziek. Met Trigon is Margot regelmatig te beluisteren op oude muziek festivals in Europa. Voor haar podiumwerk met de diverse ensembles put zij uit de originele bronnen en handschriften. Als solist treedt zij op met een breed repertoire, van middeleeuwse tot hedendaagse muziek. Met Trigon maakte zij de cd 'Music for Candlemas' (Gregoriaans en polyfonie uit de 13e eeuw, Passacaille nr. 932); met Trigon-project zette zij zestiende-eeuws Gregoriaans op de cd 'Jean de Castro' (Passacaille 931).

Elly van Munster studeerde aanvankelijk klassiek gitaar bij Stanley Noordpool aan het Fontys Conservatorium te Tilburg. Vervolgens haalde zij haar doctoraal Spaans aan de Universiteit van Utrecht. Uiteindelijk belandde zij toch weer in de muziek en deed in 1994 Staatsexamen luit. Behalve als solist treedt zij regelmatig op als begeleider van zangers en instrumentalisten en als continuospeler in ensembles. Zij speelde in een groot aantal barokopera's in Nederland en in Frankrijk, steeds onder leiding van Frédérique Chauvet (Barokopera Amsterdam). Met de mezzosopraan Margot Kalse vormt zij "Duo Seraphim", met de blokfluitiste Alice Gort-Switynk ensemble "Rossignol" en met de sopraan Hilde Van Ruymbeke "Duo Rosemont". Ze maakt verder deel uit van ensemble "Fortuna" dat zich toelegt op 14e eeuwse Middeleeuwse repertoire. In dit ensemble bespeelt zij de plectrumluit. Samen met de sopraan Sinje Kiel won zij in juni 2002 de eerste prijs en publieksprijs bij het concours voor Oude-muziek ensembles in Berlijn, "Alte Musik-Treff Berlin".

Ce CD est une anthologie de la contrafacture néerlandaise, il propose de la poésie mise en musique.

À l'inverse des chansons habituels, de nouvelles paroles sont ici adaptées à des compositions vocales existantes déjà bien connues à l'époque. Ces chansons sont alors parfois appelées « contrafactures », du latin contra et factum : « fait contre une mélodie existante ».

Entre 1550 et 1750, aux Pays-Bas, ce genre de musique était très apprécié et souvent interprété. D'innombrables recueils de chansons furent publiés, en livres de petit format que l'on pouvait sortir de sa poche au moment où l'on voulait chanter. Les textes y étaient imprimés et la mélodie sur laquelle on devait les chanter était donnée avec des indications telles que: wyse, voys, stemme, vpden voix, op de wyse van etc. Il faut donc retrouver la mélodie pour pouvoir chanter à nouveau ces chansons. Heureusement certains de ces recueils de chansons nous ont été transmis avec la mélodie sous forme de partition musicale. On peut aussi retrouver des mélodies dans le répertoire international des chansons de l'époque. D'autres sources d'information sont par exemple les tablatures de luth, les livrets de danse etc.

La quantité de mélodies étrangères est frappante: beaucoup sont françaises, anglaises et italiennes; les allemandes et les espagnoles sont un peu moins nombreuses. Ces mélodies étaient connues et appréciées aux Pays-Bas à cette époque.

Les chansons de ce CD ont été choisies en fonction de la diversité de leur lieu d'origine et de leur sujet: Jan van der Noot était originaire d'Anvers (nr. 2 et 3), le manuscrit Butsel (nr. 1) vient de Bruges, au Sud des Pays-Bas de l'époque (la Belgique d'aujourd'hui), Starter était établi en Frise dans le nord du pays (nr. 20). Le CD contient aussi des chansons sur le thème de l'amour comme ceux de Hooft, une chanson consacré à chacun de ses grands amours. Une chanson sur « l'amour galant » de Focquenbroch. Vondels Princelied est une louange à Frederik Hendrik van Nassau qui combattait alors les espagnols pour libérer le peuple néerlandais; Vondels Geusevesper (nr. 17) est une chanson satirique et politique; le cantique de Simeon une refrain d'inspiration spirituelle. Les trois chansons de Willem Reijersz. de Lange (nrs. 7, 8 et 9) font partie du genre héroïque: une

héroïne, ici une figure mythologique, décrit ses sentiments.

Une chanson religieuse de Camphuysen (nr. 11), une chanson ironique du rebelle Weyerman (nr. 22).

Mes choix ont suivi deux approches basées sur la beauté des textes et celle des mélodies; j'ai recherché une mélodie pour accompagner les meilleurs textes et associé aux belles musiques les textes les plus intéressants.

Je tiens à remercier: la "Maatschappij der Nederlandse Letterkunde" (Cercle de Littérature Néerlandaise) qui a rendu possible la réalisation de ce CD, mon irremplaçable professeur de littérature ancienne, Karel Bostoën, le traducteur des textes, Laurens Leuges, pour son excellente collaboration lors de la recherche de précision dans les nuances et mon ami John Kalkhuis pour les précisions en anglais.

Nicolaes Vallet, Psalm 12

Margot Kalse a étudié le néerlandais, section littérature de la Renaissance à l'Université d'Etat de Leiden. Elle a ensuite étudié le chant (soliste) au Conservatoire Royal de La Haye; après cela elle s'est spécialisée, au Conservatoire Fontys de Tilburg, dans les techniques et pratiques d'interprétation de la musique vocale ancienne, pour lesquelles elle a obtenu en 1998 le diplôme de Musicien Interprète. Elle a suivi des masterclasses avec, entre autres, Diane Forlano, Max van Egmond et Emma Kirkby. Elle a enseigné sept ans au Conservatoire Fontys de Tilburg dans la section Early Vocal Music (Musique Vocale Ancienne).

Margot Kalse est la fondatrice et dirigeante artistique de Sospino, ensemble de musique baroque ancienne et de Trigon, ensemble de musique vocale spirituelle du moyen-âge. Avec Trigon Margot se produit régulièrement en Europe dans des festivals de musique ancienne. Pour ces représentations avec ses différents ensembles elle puise son inspiration dans les manuscrits originaux d'époque. En tant que soliste son large répertoire s'étend de la musique moyenâgeuse à la musique contemporaine. Avec Trigon elle a réalisé le CD 'Music for Candlemas' (chant grégorien et polyphonique du 13e siècle, Passacaille nr. 932); avec le Projet-Trigon elle a enregistré du Grégorien du 17e siècle, CD 'Jean de Castro' (Passacaille nr 931).

Elly van Munster a d'abord étudié la guitare classique auprès de Stanley Noordpool au Conservatoire Fontys de Tilburg (NL). Elle a ensuite obtenu son doctorat d'espagnol à l'Université d'Utrecht avant de revenir à la musique et a passé l'examen d'état de luth en 1994. Elle se produit régulièrement comme soliste et comme dirigeante d'ensembles de chanteurs et musiciens. Elle a aussi joué dans un certain nombre d'opéras baroques aux Pays-Bas et en France, toujours sous la direction de Frédérique Chauvet (Barokopera Amsterdam).

Avec la mezzo-soprano Margot Kalse elle forme le "Duo Seraphim", avec la flûtiste (à bec) Alice Gort-Swytynk l'ensemble "Rossignol" et avec la soprano Hilde Van Ruymbeke le "Duo Rosemont". Elle fait aussi partie de l'ensemble "Fortuna" qui se consacre au répertoire moyenâgeux du 14e siècle. Avec la soprano Sinje Kiel elle a obtenu le 1er prix et le prix du public au concours des ensembles de musique ancienne de Berlin, "Alte Musik-Treff Berlin".

Diese CD enthält eine Auswahl der niederländischen Kontrafaktur und besteht aus vertonter Poesie. Anders als bei komponierten Liedern, wurden die Texte hier zu schon vorhandenen, bekannten Melodien geschrieben. Solche Lieder werden auch Kontrafakturen genannt: contra, 'gegen', eine vorhandene Melodie 'gemacht', factum.

In den Niederlanden zwischen 1550 und 1750 waren diese Kontrafakturen ein beliebtes und viel ausgeübtes Genre. Es erschienen zahlreiche Liederbücher in Kleinformat, die man spontan aus der Hosentasche ziehen konnte, wenn man singen wollte. Hierin wurden die Texte abgedruckt und die Melodien, zu denen der Text gesungen werden sollte, wurden mit einer Anweisung angedeutet wie: wyse, voys, stemme, vanden voys, op de wyse van usw. Um das Lied heutzutage singen zu können, müssen wir die Melodie erst wieder ausfindig machen. Glücklicherweise sind uns Liederbücher überliefert, in denen die Melodien mit Noten aufgezeichnet wurden. Manche Melodien kann man im damaligen internationalen Liedrepertoire zurücksuchen. Übrige Quellen sind zum Beispiel: Lautentabulaturen, Tanzbüchlein, usw.

Die Fülle der ausländischen Melodien ist auffällig. Es gibt viele französische, englische und italienische, etwas weniger deutsche und spanische Melodien. Die mussten also, neben den eigenen niederländischen Melodien, in den Niederlanden bekannt und beliebt gewesen sein.

Die Lieder dieser CD wurden in großer Vielfalt gewählt, sowohl aus geografischen als auch aus thematischen Gründen: Jan van der Noot kam aus Antwerpen (Nr. 2 und 3), die Handschrift Butsel aus Brügge in den südlichen Niederlanden - heute Flandern / Belgien (Nr. 1), Starter lebte in Friesland im Norden (Nr. 20). Es gibt zum Beispiel Liebeslieder von Hooff; eines für jede seiner Geliebten. Oder ein ernsthaftes Liebeslied von Focquenbroch.

Vondels 'Princelied' ist ein Lobpreis auf Frederik Hendrik van Nassau, der damals die Spanier angriff, um die Niederlande zu befreien; Vondels 'Geusevesper' (Nr. 17) ist ein Spottgedicht mit politischem Tenor, Simeons Hymne ein Reigen mit spirituellem Inhalt. Die drei Lieder

von Willem Reijersz. de Lange (Nr. 7, 8 und 9) gehören zur Gattung des Heldinnenbriefes: eine Heldin, in diesem Fall eine mythologische Figur, schreibt einem anderen über ihre Gefühle. Ein religiöses Lied von Camphuysen (Nr. 11), ein sarkastisches Lied vom widerborstigen Weyerman (Nr. 22).

Die Auswahl gründet weiterhin auf die Qualität der Texte und Melodien: ich habe die Melodie zu schönen Texten ausfindig gemacht und passende, interessante Texte zu schönen Melodien gesucht.

Ich möchte mich bei der 'Maatschappij der Nederlandse Letterkunde' (Gesellschaft der Niederländischen Literaturwissenschaft), die diese CD ermöglicht hat, bedanken, und bei Karel Bostoen: meinem überaus lobenswerten Lehrer der Literaturwissenschaft der Früh-modernen Zeit, sowie bei Laurens Leujes: dem Übersetzer dieser Texte und bei meinem Freund John Kalkhuis für die Korrekturen des Englischen.

D.V. Coornhert

Margot Kalse studierte Niederländisch - Spezialgebiet: Literatur der Renaissance - an der Reichsuniversität Leiden. Sie studierte Sologesang am Königlichen Konservatorium in Den Haag. Am Fontys Konservatorium in Tilburg spezialisierte sie sich auf die Ausführungspraxis und Technik der frühen Vokalmusik. 1998 erhielt sie ihr Diplom 'Uitvoerend Musicus'. Sie nahm an Meisterklassen mit u.a. Diane Forlano, Max van Egmond und Emma Kirkby teil. Sie dozierte sieben Jahren lang Gesang in der 'Early Vocal Music'-Abteilung des Fontys Conservatoriums.

Margot Kalse gründete und leitet 'Sospiro', ein Ensemble für die Musik des Frühbarocks und 'Trigon', ein Ensemble für die geistliche Vokalmusik des Mittelalters. Mit Trigon tritt Margot regelmässig auf Europäischen Festivals für Alte Musik auf. Ihr Ensemble repertoire schöpft sie aus Originalquellen und Handschriften. Für ihre Solokonzerte verfügt sie über ein breites Spektrum von der mittelalterlichen bis zur zeitgenössischen Musik. Mit Trigon nahm sie die CD 'Music for Candlemas' auf (Gregorianik und Polyphonie des 13. Jahrhundert, Passacaille Nr. 932); mit Trigon-Projekt nahm sie die Gregorianik des 16. Jahrhundert auf: 'Jean de Castro' (Passacaille Nr. 931).

Elly van Munster studierte zuerst klassische Gitarre bei Stanley Noordpool am Brabants Konservatorium. Danach erhielt sie ihr Diplom der spanischen Sprache an der Universität Utrecht. Schliesslich landete sie wieder in der Musik. 1994 bestand sie ihr Staatsexamen Laute. Sie tritt sowohl als Solistin als auch als Begleiterin von Sängern und Instrumentalisten auf und als Continuo-Spielerin in Ensembles. Sie spielte in vielen Barockopern in Holland und Frankreich, immer unter der Leitung von Frédérique Chauvet (Barokopera Amsterdam).

Mit der Mezzosopran Margot Kalse bildet sie das "Duo Seraphim", mit der Blockflötistin Alice Gort-Switynk das Ensemble "Rossignol" und mit der Sopranistin Hilde Van Ruymbeke das "Duo Rosemont". Sie ist Mitglied des Ensembles "Fortuna", das sich auf das Mittelalterliche Repertoire des 14. Jahrhunderts spezialisiert hat. In diesem Ensemble spielt sie die Plektronlaute. Juni 2002 gewann sie, zusammen mit der Sopranistin Sinje Kiel, den ersten Preis und den Zuschauerpreis des "Alte Musik-Treffs Berlin": der Berliner Wettbewerb für Alte Musik - Ensembles.

‘O LIEF, V DERUEN'
opden voic: Douce memoire
Uit: Handschrift Butsel (Brugge, 1560-1570)

O lief, v derven
Doet mij jn drucke leuen.
In mij gheen vrucht noch Juecht en habiteert.
Mocht ick dich steruen,
Zo waere den druc verdreuen;
Of waeric eens gheconforteert,
Twaere ghenoteert te prysen excellent.
Hier nv present, dus wilt beginnen!
Waer ghy v wenst, Ic weynscher my ontrent.
Al Eyst d eere nijders leet,
Lief, je zal v minnen.

LIEDEKEN.
Uit: Het Bosken (Londen, 1570 of 1571)

Ghelyck den daghaert
Hem lustich openbaert
Des morphens inden oosten,
En compt vry onnuervaert
Die tsnachts waren beswaert
Deur syn claricheyt troosten:

Alsoo word mynen gheest
Oock verfraeyt aldermeest
Deur u reyn minlyck wesen.
En v bruyen oochskens claer
En v schoon blondich haer
Cunnen myn pyn ghenesen.

Ghelyk den suyden wint,
Die Flora' seer bemint,
Int suetste vanden Meye
De bloemkens groeyen doet
Diemen siet overvloet
In bosch, berch en valleye:

Alsoo can uwen sanc
En v schoon aenschyn blank
Myn swaricheyt verdryven,
En doen my met iolyt
In desen sueten tyt
V gratien beschryven.

**godin van de lente en van de bloemen*

‘SWEET LOVE, TO LACK THEE'
to the tune: Douce memoire
From: The Butsel Manuscript (Bruges, 1560-1570)

Sweet love, to lack thee
Makes me live in pain.
In me resides no cheer nor youth.
Could I but ban you from my thoughts,
My pain would then be gone;
Or were I but comforted by thee,
That would the better be.
So here I am, all yours!
Where you are, I would be.
This love this brings pain to envious hearts,
My love, I love you still.

SONG
From: Het Bosken (Londen, 1570 or 1571)

Just as sweet dawn
So lustily reveals itself
At daybreak in the East,
And brings, without constraint,
To those who burdened were at night
Some comfort with its light:

Likewise my spirit is
Also most brightened
By your appearance pure and sweet.
And your brown eyes
And fair and lovely hair
Can cure my pain.

Just as the southern wind
Whom Flora' loves so dear
In sweetest month of May
Makes all the flowers grow
Which all can see so plentiful
In wood and hill and vale:

Thus can your singing
And fine count'nance white
Chase all my heaviness away,
And make me with good cheer
In present happy days
Describe all of your graces.

**goddess of spring and of flowers*

VAN DE IONCHEIT; LIEDEKEN*
op de wyse: Galiarde Carocolle,
ende den weersanck telcken op de wyse:
Botert de coexkens wel.
Uit: Het Bosken (Londen, 1570 of 1571)

Fraey edel gheesten,
Minst met den meesten,
Wilt v spoyen, (twort v profijt!)
Compt tock ter feesten,
En schout quay beesten,
Besteedt tock wyselyck den tijt;
Wilt v wachten, wie ghy oock syt,
Voor die maken den ypcryt,
Ende roept aen de Musen t'alder tijt,
Om te vermeerren const endé jolijt.

O Muse comt nv voort,
(Soo sullyd hebben danck),
Makende soet accoord
Der instrumenten clanc!
O Phebe clær, wilt v oock spoeven schier,
En brenghet oock meé de clær vernuete hier.
Wijse, voersinighe, discrete Pallas reyn,
By v Discipelen hier in dit pleyn,
In alle consten v nu roepende aen, seer saen!
Om te vieren ist ons ghedaen.

Laet buyten blyven
Twisten en kijuen,
Discoort, haet ende nydicheyt.
Het sou wt rijuen
Ende verdrijuen
Goy eerbare ghestadicheyt.
Schout clappaerts, en heur dorperheyt,
Die toonen heur vileynicheyt,
Tot goey ghenuchté weest toch wel bereyt,
Roependé aen der Musen machticheyt;
O Muse comt nu voort,...

Vuyt spreken schouwen
Wilt, eert de vrouwen;
Heur alle gheerne eer' bewijst.
Schenck heur wt trouwen
Huyuen en mouwen,
Goy ghestadighe liefde pryst;
Eerlyck v int habyt hout,
Maer altijts houderdye schout;
Ialousie laet syn verdreuen snel:
Soo moechdy hier met vreuchden leven wel.
O Muse comt nu voort,...

**Een lied geschreven naar aanleiding van de vrede gesloten tussen Philips II van Spanje, hertog van Brabant etc. en Hendrik II koning van Frankrijk in 1558, met als motto: laat de jeugd flink feest vieren, maar laat ze zich goed gedragen.*

OF YOUTH, A SONG*
to the tune: Galiarde Carocolle,
and the refrain each time to the tune:
Botert de coexkens wel.
From: Het Bosken (Londen, 1570 or 1571)

Fair noble minds,
Lesser and greater,
Do make haste, (to your advantage!)
Come to the feast,
Avoid the stupid beast in you,
Use your time wisely;
Beware, whoever you are,
Of all those hypocrites,
And, please, always invoke the Muses
To heighten art and merriment.

O Muse, come forth,
(And thanks be with you),
Making sweetest harmony
Come from the sound of instruments!
And also you Apollo clear, approach with haste,
And bring your clear mind here.
Wise, discerning, thoughtful Pallas pure,
Through your Disciples, here assembled,
All the Arts call upon you,
Glorify you is our aim.

Keep away
Trouble and strife,
Discord, hatred, jealousy.
They would chase
And drive away
Good and honest steadiness.
Avoid the gossips and their mischief,
Showing nothing but their meanness!
Be prepared for pleasures sweet,
Calling upon the Muses' might;
O Muse come forth,...

Please, shun slander,
Honour women,
Show them gladly your respect.
As a token of your true love
Give them presents: caps and sleeves,
Steady love will always praise.
Keep your apparel always right,
But be always free from pride;
And drive jealousy right back.
Thus may you live here in joy.
O Muse come forth,...

A song written on the occasion of the 1588 Peace Treaty between Philips II of Spain, Duke of Brabant etc, and Henry II, King of France, which has as its motto: let the young revel, but behave.

TER LIEFDEN VAN EEN MAGHET, WIENS BRUYDEGHOM OUKER WEGH DEERLICK WAS VERMOORT*
wyse: Een amourous fier ghelaut
Uit: Lied-boeck, (Amsterdam, ca. 1575)

Van lief te zyn verscheyden
Is rechte lied'een doot;
Al machmen troost verbeyden,
Verlangkens druck valt groot.
Wat droefheyd zalt dan wesen,
Daar lief wanhopig derft
Die liefste uyt ghelesen,
En sonder sterven sterft!

O wrede handen bloedigh,
Die deerlick hebt doorboort
Myns bruyghoms herte ghoeidigh
En my in hem vermoort;
Moght ghy oock zo vermoorden
Myn liefste als myn lief:
Ick zocht v zuyd en noorden,
Zulck dood waar my gherief.

Ghy hebt, o Heer, met smerte
V zoon, myn lief ghehaalt;
Trekt oock myn liefd en herte
Tot u, dwelk was ghedaalt
Van u op daarttsch mensche
Met aardsche liefd verzot;
Wort ghy alleen myn wensche,
Myn hoop, myn troost, myn God.

OPT ONSET VAN LEYDEN, LOFSANG
Uit: Der Stadt Leyden Dienst-bouc (1602)

Gi, wiens gelijc niet wezen zal,
Niet is, niet was: Gy die het al
Van niet tot wezen hebt geschapen:
Gy goede Harder van u schapen,
Leyden uwen naem mit recht
Tot den hogene Hemel drecht;
Tot den Sterren moet verheffen,
Jae veel hoger overtreffen,
Al u herelicke daden,
Al u heylzame genaden.

Die van u handt haer zijn geschiet:
Als zy noch onder het gebiet
Des Princke en Vorsten van Oraengnyen
(De schric en ijsing van heel Spaengnyen)
Staende was: in welcker hart
Men de Burricht ziet van vart,
Wt de claver-rijcke velden,
Die Gods handt rontsomme haer stelden,
Hooch omringt van t' Oofsches steynen,
Werd der strijbarer Romeynen.*

FOR THE SAKE OF A MAID WHOSE BRIDEGROOM WAS SADLY KILLED ON HIS WAY
to the tune: Een amourous fier ghelaut
From: Lied-boeck, (Amsterdam, c. 1575)

Being parted from the loved one
Means death to faithful folk;
And though comfort is coming,
Desire's pain is sharp.
Great sadness will there be
When you are pining for
Your most exquisite love,
And die while still alive!

O cruel bloody hands,
That pitiless have killed
The good heart of my true love
And with him hath killed me;
If only you could kill
My love just as my lover:
I would go seek you north and south:
Such death would comfort be.

Thou hast woefully, Lord,
Called back your son, my love;
Make also come unto Thee
This loving heart of mine
Which away from Thee had strayed
To worldly, earthly love;
My one desire be only Thee,
My hope, my solace, my God.

ON LEIDEN'S RELIEF, ODE
From: Der Stadt Leyden Dienst-bouc (1602)

Thou, who art without compare,
Not now, not then: Thou who have all
Created life from nothingness:
Thou faithful Shepherd of Thy sheep,
Leiden should now praise Thy name
Up to the highest Heaven;
And raise Thy name up to the Stars,
Yea, higher even still,
All Thy good deeds,
Thy comfort bringing Mercy.

Which came to them all by Thy will:
When they were still subjected to
The law of the Prince of Orange
(Feared and dreaded by all Spaniards):
And in the city's heart
One sees the Castle from afar,
From clover covered fields,
Which God's hand placed around it,
Encompassed by high tuft rocks,
The work of warlike Romans.*

V hooge myuren doen gewaar
Geworden zijn dat hem quam naer
Tehulp der Goddelicker machten,
Wanneer u borgen versmachten
Deur den honger gants verneert,
Moeloes, bloeloes, uyt geteert:
Als den moet heel was verloren
Door tgebrec van tspijsbaer coren:
Als door tweeden vander pesten,
Weerloos waren uwe vesten.

Wanneer Gods handt hier in dit dal
Den Trotschen lasteraer tot val
(Valdees*, dees val van sHeeren handen
V overquam tot uwer schanden)
Had geslagen, in die uyr
Sprong van vreuchden op u myur,
Als een callif inder weyden,
En verblidde* haer mit u Leyden:
Heft haer op, begint te danssen,
Jaecht den vyant uyt zijn schansen.

Wel aen gy volcken, comt en weest
Mit ons verheucht in deze feest,
Ons straten, marcten ziet ten besten,
Betreft ons chingelen en vesten,
Schout de hooge Kercken aen,
Daer dit wonder is gedaen
Door de Heere der heerscharen,
Die den zwacken can bewaren,
En verlossing gaet betoonen,
Wilt hem dies mit danc beloonen.

** Men daecht toen nog dat de burcht uit de Romeinse tijd stamde, deze stamt echter uit de 12e eeuw.
** Kapitein Fransisco de Valdez, aanvoerder der Spaanse belegeraars*

HELENA ANTWOORT TOT PARIS

op die stemme: Tant que vivrai
Uit: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

Sydy ontsint! Wat gaet ghy nu bestaan?
Wat ghy begint, doet mijn hier aff vermaen?
Een ander bemint; doet mijn geen quelling aen.
Priamus kint, wie heeft u dit gheraen?
T'was niet u vrient; segt vry dat hem seer saen,
Die u, verblint*, dit werc heeft doen aengaen.
Is het door Venus crachten
Dat ghy dit gaet verpachten,
Off syde ghy alsoo stout?
Op u ghelt oft gout?
Daer wil ick niet op achten;
Ick ben oock groot van machten.
Ick bid u toch op hout;
Op u machet niet betrouwt.
Eer dat het u berout.

Your lofty walls then have witnessed
Coming into the city:
The help from Heavly Powers
When citizens were perishing,
All worn down by the famine,
Weakened, despondent, lifeless,
When they had lost all courage
Through lack of corn for food,
When by the raging plague
Your walls were made defenceless.

When God's hand in this earthly vale
Had beaten down the haughty slanderer
(Valdez**, yea, this fall from Grace
Befell on you, much to your shame),
In that great hour up jumped
For joy the city walls,
Like a calf does in the meadow,
And rejoiced with thee, O Leiden:
They rise up, start to dance,
Chase the enemy from their strongholds.

Come to us then, all you people,
Feast with us and rejoice,
Come see our streets and markets,
Walk by our ramparts and canals,
See the lofty Churches high,
Where this miracle was done
By the Lord of Hosts,
Who the weakest can protect,
Who brings about deliverance,
So praise and thank Him for all this.

**It was thought the Leiden castle had been built by the Romans; however, it dates from the 12th century.
**Captain Fransisco de Valdez, commander of the Spanish besieging army*

HELEN ANSWERS PARIS

to the tune: Tant que vivrai
From: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

Are you mad! What do you have in mind?
What have you planned, will you tell me this?
Love someone else; do not torment me.
Priam's son, whose counsel do you follow?
't Was not your friend, you must admit,
Who, blindly*, made you start all this.
It is the pow'r of Venus
That made you strive for this,
Or is it your own pride?
For money or for gold?
It is nothing to me;
My might is also great.
I beg you to desist;
And not to trust to pow'r,
Or it will rue you dear.

U rijck playsant en u machicht ghewelt,
U edel lant, daer toe u groote gelt,
En, noch triumphant, u schoonheit fray gestelt
Heeft dat te hant hier oock toe ghequelt?
T'foey het is schant, het moet u zijn vertelt:
T'huwelijcks bant wilt ghy hebben gevelt.
U purpuren habytten:
Wilt die selfs verslyten,
Want ick begeerse niet,
Wat ghy doet wel toesiet.
Ghy soud my wel verwijten,
Soud my dan dat niet spyten
Dat ick dat gheen ghy riet,
Ghy overspeelster vliet
Van myn sou zijn t'bediet.

Ghy claecht dus seer dat ghy lijdt groot torment,
En door Venus teer ben ick tot een present
U gegeven weer; t'can my niet zijn bekent.
T's een quaet begeer, tsal nemen een quaet ent.
Denct toch om mijn eer en suverheydt seer jent;
Ick sou dan weer wel zijn met u content.
Alle u hooghe maghen
En soud ick niet nae vraghen,
Noch al u groote goet,
Noch oock u edel bloet
En sou tot gheenem daghen
Comen in mijn behaghen
Maer u persoon seer soet,
U minnelijck ghemoet
Dats dat my minnen doet.

Prince.**

Prince seer schoon, Troyen u groote stadt,
Noch oock u Croon, daer toe u gelt en schadt,
Acht ick niet een boon, noch al u Rijckdom pladt.
Maer u persoon, die behaget my wat!
Sal dat zijn mijn loon: u teeder leden glat?
Doet my geen hoon, ick ben u lieff niet sadt:
U jeuchdelijcke wesen,
U manieren ghepresen
Die hebben my verheucht,
Daer toe u jonghe jeucht;
Dus comt voort sonder vresen,
Ick sal u wel ghenesen
Schoon lieffken als ghy meucht,
Want al u groote deucht
Die maectt mijn hert vol vrecht.

**Amor, who shoots his arrows blindfolded
**The rhetoricians always dedicated the last stanza of their poems to aan de Prince, the chairman of the chamber of rhetorics. Interestingly, Helena can also call Paris 'Prince' here.*

Your pleasant kingdom and your mighty power,
Your noble land, likewise your riches great,
And - more triumphant - thy beauty fair displayed,
Have all these things brought you to this?
Fie, shame on you, it must be said to you:
The wedding bond you want to be destroyed.
Your purple garments:
Wear them out yourself,
For I do not desire them;
Look well what you do,
Would you not reproach me,
Would I not regret
If I would really carry out
What you would counsel:
O you adúlteress, go!

Most sorely you complain that you suffer great torment,
And by the tender Venus I am a present
Giv'n to you; I did not realise.
This is a bad desire, and so it will end badly.
Remember, please, my honour and purity most noble,
And I would be content again with you.
All your high relations:
I do not care for them,
Nor all of your possessions,
Neither your noble blood;
These never would
Be dear to me.
But your sweet self
And your lovable heart
That is what makes me love.

Prince**

O lovely Prince, not Troy, your city great,
Nor Crown, or wealth and goods
I value, nor all earthly riches.
But your own person pleases me!
Will they be my wages: your pure and tender limbs?
Do not bring shame upon me, I'm not tired of you, my love:
Your youthful person,
Praised manners
Have much delighted me
And your youth too,
So come forth without fear
And I will cure you
My dearest, if t' please you
For all your virtue great
Brings joy into my heart.

**Amor who shoots his arrows blindfolded
**The rhetoricians always dedicated the last stanza of their poems to the Prince, the chairman of the chamber of rhetorics. Interestingly, Helena can also call Paris 'Prince' here.*

HELENA SCHRIFT TOT MENELAUS*

op de stemme: Laet ons den Heere
Uit: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

Ick, Helena, vol rouwe
Schrift ick u desen brief.
En als u eyghen vrouwe,
mijn man mijn heer mijn lief,
Mijn schult moet ick bekennen.
Ick was qualijck bedacht
Dat ghy u hebt gaen wennen
Nae Troyen met u mach.

Laet doch u gramscap dalen,
Want Paris is nu doot.
Ghy dorst my niet weer halen,
Ick sal comen in u schoot.
Haecht dus niet na de wracke,
laet u moet zijn ghevelt:
Voorwaer hy gingh my schaken
Fortrich, al met ghevelt.

Denckt wat ick hier moet lyen?
Als daer gebleven zijn,
veel mannen door het strijen,
Siet toch dees bruyt seer fijn.
"Om u wy nu dus crijten.
Dit wort voorwaer gheseydt.
Dreygen my oock te smijten;
Thoont u barmherticheyt.

Prince wilt u bedencken,
Mijn lieff en Heer minjoet;
Ghy gaet u volck krencken
En veel Troyanen doot.
Wilt toch nae huyswaert keeren
Eer dat ghy weert doorwont.
Ick sal als Vrou van eeren
U volghen dan terstont.

**Helena, de mooiste vrouw van de wereld, is geschaakt door Paris uit Troje. Haar man Menelaos, de koning van Sparta, laat dit niet op zich zitten en bindt de strijd met Troje aan. Hiermee begon de Trojaanse oorlog.*

THISBE CLAECHT OVER DE DOOT VAN PYRAMUS*

op die stemme: Ghy heydenen al
Uit: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

O Droevighe tijd
Die myn dees tijdinghe bracht.
Mijn lieff diet al verblijdt
Leyt hier eylaes versmacht.
O mondeken sacht,
Waer is u couleur
U claer aenschijn scheure robijn
Verandert in ghetreure.

HELEN WRITES TO MENELAUS*

to the tune: Laet ons den Heere
From: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

I, Helen, repenting,
This letter write to you.
And I, your own wife,
My husband, lord and love,
Must here confess my guilt.
I had not really thought
That you would choose to go
To Troy with all your troops.

Leave off your wroth, I say,
For Paris is now dead.
You need not come for me
For I will come home to you.
Do not demand revenge,
And please calm down your rage:
Truly, he did abduct me
With force and violence.

Think what I must suffer here
For them that fell for me,
Those many men in battle.
Behold this tender bride.
"We suffer for your sake."
That is what they all say.
And threaten to beat me, too,
So please show me your mercy.

O Prince, will you remember,
My love and honour'd lord;
That you will hurt your people
And kill many a Trojan.
Will you please go homeward
Before you would be wounded.
I will, as noble wife befits,
Then follow you forthwith.

**Helena, the most beautiful woman in the world, has been abducted by Paris of Troy. Her husband Menelaus, king of Sparta, does not tolerate this and starts a war with Troy. This was the beginning of the Trojan war.*

THISBE'S COMPLAINT AT PYRAMUS' DEATH*

to the tune: Ghy heydenen al
From: Princesse Liet-boec (Amsterdam, 1605)

O mournful day
That brought this news to me.
My love who is my joy
Lies here, alas, all dead.
O sweet soft mouth,
Where is your colour.
Your fair face, pretty ruby
Has changed sadly.

Wie heeft dit ghedaen?
O alderliefste mijn
Dat ghy most ontfaen!
Die doot met sware pijn!
Mach het noch zijn,
Spreeckt teghens u lief?
T'is Tisbe soet,
Die ghy oyt goet,
In u herte verhieft.

U courale mont
die sal ick, liefste, saen
Cussen nu terstont,
Al is haer coleur vergaen.
Ick sal u om vaen
Met mijn armkens sacht
En op een nieu, t'leste adieu
Segghen op dese nacht.

Prince.
Eylaes, Venus cracht
Heeft haer luste gheboet.
Want op eender nacht
Heeft sy met wederspoet,
Twee liefkens goet
In haere vreucht ghestoort:
Dus comt o doot,
Volbrenght u stoet
Want tis my een confoort.

"Thïsbe en Pyramus hebben ondanks dat hun liefde hun verboden wordt door hun ouders, een afspraak gemaakt bij een graf. Als Pyramus daar aankomt treft hij de postafdruk van een leeuw aan en Thïsbe's sjaal met bloed erop. Hij denkt dat zij dood is en legt daarom de hand aan zichzelf. Thïsbe, die voor de leeuw heeft moeten vluchten, treft haar geliefde dood aan.

LIEDT

stemme: Belle qui m'avé blessé d'un traict, Ce doux, etc.
Uit : Groot Lied-boeck (Amsterdam, 1622)

O Parl* en puyck der vrouwen!
En bloem van onse tijd!
Twee steden sijn om u in strijd,
Elck wil hier houwen
Den lof van uwe deucht,
Van u vermaertheyt en u jeught.

Drie en vier Griecksch steden,
Die strenden oock aldus
Om de eere van Homerus, de eer om zijn
geboorteplaats te zijn
Yder had syn reden
Dat hy wiert, bleef en quam;
Soo Hoorn heeft en Amsterdam.

Who has done this act?
O dearest love of mine,
That you had to receive
Sore death with sharpest pain!
Would it were so
That you still speak to me?
'Tis Thïsbe sweet
That once you had
Held high in your own heart.

Your coral mouth
That I will quickly kiss,
My love,
Though colour it has lost.
Yet I will with my arms
Embrace you tenderly,
And time and time again
Give you my last adieu.

Prince.
Alas, the pow'r of Venus
Has lost its charm.
For in a similar night
She has with fatal effect
Disturbed two lovers
In their joy.
So come, sweet death,
And give your thrust,
For this will comfort me.

"Thïsbe and Pyramus have agreed to meet by a grave, although their parents had forbidden their love. When Pyramus arrives there, he finds the imprint of a lion's paw and Thïsbe's scarf covered in blood. He thinks she is dead and takes his own life. Thïsbe, who had had to flee the lion, finds her beloved dead.

SONG

to the tune: Belle qui m'avé blessé d'un traict, Ce doux, etc.
From: Groot Lied-boeck (Amsterdam, 1622)

O pearl*, choicest among woman
And flower of our day!
Two cities are at strife:
Each wants to claim
The praises for thy virtue,
Thy fame and for thy youth.

As three or four Greek cities
Contended to be called
Homer's birthplace,
And each had arguments
That he was born, stayed and lived there,
Thus do Hoorn and Amsterdam.

Wat soete sachte vlammen?
Wat walen van ghemoet?
Wat schielijck wandelen van bloet?
Wat lieffelijck vergrammen
Ontsetten myn ghedaent,
Als ghy my moeten onbewaent?

Natuur heeft u ghegheven
Het beste dat ick weet;
Wilt ghy niet sijn vernaamd voor wreet?
Soo neemt, o mijn leven!
Al mijn bittere smert
Uyt mijn verteerd verliefde hart.

** parel, in het Latijn: Margarita. Het meisje heette dus waarschijnlijk Margriet.*

OVER PSALM CXXI ITEM: PSALM CXXX

over: Psalm 130
Uit : Stichtelycke Rymen (1624)

Ick hoor trompetten klinken,
De vyandt is naby;
Ik zie their harness blinken:
En niemandt is met my.
Het hert klopt door 't benouwen:
Dies laet ik, diep beschroomt,
't Gezicht 't geberght aenschouwen,
Of daer geen hulp van koomt.

Daer is geen hulp voorhanden;
Voorhanden, dan van Godt;
Van Godt, die 's werelts landen
Heeft onder zijn gebodt:
Van Godt, die 's hemels lichten
Heeft onder zijn gebiedt,
En die 't wel eer al stichte
Dat 's menschen oogge ziet.

De Zonn' op hoogen dage,
Schoon zy al brandigh steeckt,
Kan door haer hit niet plagen
Als Hij haer krachten breeckt:
De Maen, in vochten nachte,
Schoon zij de le'en verkoudt,
Doet op ons le'en geen krachte
Als Hy z'in warmte houdt.

Geen Quaedt en kan u deeren:
't Zij of ghy buytens huys
U zelve moet geneeren,
Daar is geen vrees voor kruys;
't Zy of ghy binnen deuren
In uwen huize bent,
Geen quaedt kan u gebeuren
Van nu tot aen uw endt.

What sweet soft flames?
What turmoil in my mind?
What colour change of face?
What sweet, lovely discomfort
Disturb my being's balance,
When you and I did meet by chance?

Nature has giv'n you
The best that I have seen.
If you would not be known as cruel,
O take then, Life of mine,
Away the bitter pain
From my heart, consumed with love.

** pearl, in Latin: Margarita. It seems that the girl was called Margareth.*

ON PSALM CCXXI - PSALM CXXX

to the tune: Psalm 130
From: Stichtelycke Rymen (1624)

I hear the trumpets sounding,
The enemy is there,
I see their armours shining:
And nobody is near.
My heart beats with oppression:
That is why I, with shame,
Look at the distant mountains,
If help will come from there.

There's no assistance coming,
No other than the Lord's;
The Lord who all the world
Has under his command:
The Lord who reigns also
O'er all the heaven's lights,
And who has founded all
That human eye can see.

The Sun at height of day,
Though blistering with fire,
Can't hurt us with its heat
When He tempers its pow'r:
The Moon, in humid nights,
Though she doth chill our limbs,
Has o'er our limbs no pow'r,
When He will keep them warm.

No harm will then affect thee:
Neither when you go out
To work and earn your keep:
No fear, then, of misfortune;
Nor when you are at home,
The doors behind you closed,
No harm can come to you
From now on till your death.

'MYN ZIELE TREUR"

stem: Pavane Lacrime metten bas

Uit: Nederlandsche Gedenck-clanck (Haarlem, 1626)

Myn Ziele treur'
en doet u klachten! Wend' u gedachten,
Om over luyd, Te schreyen uyt,
Met smert, U droevig hert!

O Goddelose mensch! Hebt ghy nu al u wensch?
Als wanneer, Ghy u Heer,
Dus helpt voort, End' so schandig hebt vermoort?
Die naer Godes ware Wet, Tot een Koning was geset?

Siet eens wat ghy hebt bedreven, Ghy moogt wel beven,
Boose, loose snoode fiel! Wat raet nu met u arme siel?

**Klaaglied na de moord op de koning van Frankrijk, Hendrik IV, door
Ravaillac in 1610*

FANTASIJ

stem: Esprits qui soupirez

"D.I.Q. Iphigenia. Dia", voor Ida Quekels

Indien men poocht mijn hart van mijn Liefs hart te scheijden
Ick ducht het niet zal sijn dan schadelijke moeijt,
Want scheuren soumen eer de harten van ons beijden,
Als scheijden opde plaets daer sij sijn t'saem gegroeijt.

Gedachten die mij staech haer deuchden compt vermanen
Maer boven al haer jonst die sij mij waerdich maect
Waerom laet in de vreucht mijns siels het lichaem traenen?
Soudt voorspook sij van ramp dat siel of lichaem naeckst?

Soudt wel sijn dat ghij vreest helaas dat mijn Godinne,
Haer goedertieren jonst, afwennen mocht van dijn?
Verslaet u niet soo seer, want bonden Liefd', en Minne
Mijn hart soo vast aent haer, sij bonden t haer aent mijn.

**Dit lied droeg Hooft op aan Ida Quekels, zijn jeugdliefde,
die in 1605 trouwde met zijn neef: Hooft noemt haar Dia, Godin.*

SANG

Wijze: Cessez, mortels de soupirer : etc

voor Christina van Erp (13 sept. 1614)

Sterflijck geslacht, uw suchten schoorst
Onsterflijck sijn dees schoonheden.
Sij moghen niet, wt heeter borst,
Gemint sijn, maer slechts aengebden.
Het hart eerbiedich nae bovenen stijgh:
Het lichaem nijgh.

Dees geest, ten hemel wtgedaelt,
Gelijck een starre neergeschooten,
Op 't aersch wel goedertieren straelt;
Maer 't heucht haer waen sij is gesproten;
Belust om vruchten te teelen, dien geen
Doodt kan vertreên.

'MOURN, MY SOUL"

To the tune: Pavane Lacrime metten bas

From: Nederlandsche Gedenck-clanck (Haarlem, 1626)

Mourn, my soul,
Say your lament! Attend to this,
And cry out very loud
In pain, you heavy heart.

O godless man, is all your wish fulfilled?
Is that the way to help thy Lord,
To slay with such dishonour him
That by God's rule was to be King?

O look what you have done, well may you tremble.
Evil, wicked, vicious knave! What help for your poor soul?

**Lament written after the assassination of Henry IV, king of France, com-
mitted by Ravaillac in 1610*

FANCIES

to the tune: Esprits qui soupirez

"D.I.Q. Iphigenia. Dia", for Ida Quekels

If e'er they tried my heart to sever from my Lover's heart,
Methought the effort would be but in vain,
For should they try, the hearts would just be torn in places,
But not divided where they have become attached.

You, thoughts that still remind me of her virtues,
And, more so, of the love that she doth show me,
Why do you make my body cry, despite my soul's delight?
Would this prophetic of disaster be for either body or soul?

Or could it be that you fear that my Goddess
Would turn away her favour from yourself?
Be not cast down: if Love's sweet bonds
Have locked my heart to hers, thus hers is locked to mine.

**Hooft dedicated this song to the love of his youth, Ida Quekels, who married
his cousin in 1605. Hooft calls her Dia, Goddess.*

SONG

To the tune: Cessez, mortels de soupirer : etc

for Christina van Erp (13 sept. 1614)

O mortal race, do stop your sighs.
These beauties are immortal.
They must not be loved,
With hottest heart, but just be worshipp'd.
Respectfully, the heart should rise up high,
The body bow.

This spirit, from the heav'ns descended,
Shooting down like a star,
Doth shine with blessings on this earthly realm;
But still remembering from whence she came,
She is still bent on growing fruit
Which Death never can touch.

Blaeckende geest,* wien ghij toelacht,
Verheerlijckt als een bruidt der bruiden,
Dien sal 't tot sijnen 't nemmer nacht
Maer sijn sijn Son gemetst in 't Zuiden.
Sijn vreuchd van niemandt sal werden gesteurt,
Dien dat gebeurt.
13 Septemb. 1614.

Eindt.

**De bemelse Venus draagt een brandende fakkel.*

'NAERE NACHT"

wijze: Su, su, su non dormite pastori, etc.

(Aux plaisirs, aux délics bergères)

voor Heleonora Hellemans (ca. 1627)

Naere nacht van benaude drie jaeren,
Sint mè zon" is ten hemel gevaeren,
Wegh met de droefheit die plagh mij te pijnen,
Legtse te kost aen uw eighen verdwijnen.
Vanden glans, in mijn hart, die 't doet daghen,
Ghij te swak zijt de kracht te verdraghen.

Nieuwe zon mijn' gezicht is verrezen,
Die, met vroolijk en vriendelijk wezen,
Stralende sterrek, door ribben en spieren,
Weelde komt wekken, in inborst en nieren,
Doende schreijen en schrikken verschooven,
En het mergh inde schenkels ontdooven.

Leonor,** lachend licht, lieve leen,
Die de deughtd draeght in 't aenschijn geschreven,
'T roode korael van uw minnelijk montjen,
Dauwend' een ja, is mijn morreghestontjen.
Uwer ooghen bekorende klaerheit
Mij verlicht, vande nacht en de naerheit.

Maer al naghelen scherrepe schichten,
Mij, het hart, aen uw' lonkende lichten,
En altoewel zoete zontjes en stemmen
Tussen uw' lippen mijn zieltje beklemmen,
Niet en nijpt' er zoo zeer, als de lijnen
Daer uw' deughden mijn' boezem meê bijnen.

**mijn zon: Christina van Erp, Hoofts eerste vrouw*

***Eleonora Hellemans, die Hoofts tweede vrouw zou worden*

PRINCELED

FREDERICK van Nassouwe*

Ben ick vroom Hollandsch bloed,
Mijn Vaderland getrouwe
Met leven lijf en goed:
Een Prince van Oranjen,
Door wapenen vermaart:
Voor Oostenrijk noch Spanjen
En ben ick niet vervaert.

You fiery spirit*, whoe'er You smile upon,
Revered as bride of brides,
For him the night will never come:
You, Venus, are his Sun, still in the South.
His joy doth live eternal
To whom that this befalls.
13 September 1614. Finis

**The celestial Venus carries a burning torch.*

'OPPRESSING NIGHT"

to the tune: Su, su, su non dormite pastori, etc.

(Aux plaisirs, aux délics bergères)

for Heleonora Hellemans (c. 1627)

Oppressing night of three full anxious years,
Since my sun" has gone to heav'n,
Away with sadness that plagh torture to me,
Disappear and take them with you.
You are too weak to bear the strength
Of sunlight in my heart that brings the day.

New sun has ris'n before my eye
That, with a cheerful, pleasant countenance,
Shining strong, through rib and muscle,
Calls up joy in breast and blood,
Frights off sobs and fears,
Warms the marrow of my bones.

Leonor,** you smiling light, my dearest life,
That carries virtue in your brow,
The crimson coral of your loving lips,
With dew-dropp'd 'yes' doth wake me up at morn.
The clarity of your sweet eyes
Doth bring me light, after night's oppression.

But though my heart is nailed fast
With arrows to your beckoning lights,
And though sweet kisses and sweet words,
Coming from thy lips, have caught my soul,
I am yet tied most strong to you by strings
With which your virtues have wrapped up my heart.

**my sun: Christina van Erp, Hooft's first wife*

***Eleonora Hellemans, who was to become Hooft's second wife*

THE PRINCE'S SONG"

FREDERICK of Nassouwe*

I am of brave Dutch blood,
Faithful to my own country
With life, body and goods:
A Prince of Orange am I,
Famed for my feats in arms:
Of Austria or Spain
I have no fear at all.

's Lands rechten en vryheden
Ick helpen sal in zwang;
In geen' vereende steden
Gewetens felle dwang
Of tyrannye lyen:
Ick wensch de goe gemeent
En trouwe borgeryen
Door liefd' 'te sien vereent.

Ick heb van kindsche dagen
De vryheydt voorgestreen,
En 't harrenasch gedragen
Tot welvaert van 't gemeen:
Noch wil ick 't vendel sweyen
Van Hollands fieren leeuw,
En met Oranje meyen
Bedecken wees en weeuw.

Ons' vyanden braveeren
In 't Westen en in 't Oost;
Maer in den naem des Heeren
Ben ick hun' maght getroost.
Mijn' vroomheyd is gebleken
By Nieupoort in den slagh;
Dit hart leeft onbesweken
In my gelijck het plagh.

Schept moed dan Heeren Staten,
Vw Veltheer staet bereyd;
Die ruyters en soldaten
Weer na de grensen leyd.
Wat schrickt ghy voor of achter,
'tLand heeft aen d'eën' sy' duyn,
'Aen d'andre sy' den wachter,
En Schutzsheer van den tuyn.

Soo ick met zege keere
En Spanjen dwing tot vre,
Singt Gode prijs en eere
Die voor ons' vesten stre.
Ick sie alree nae 't vechten
De maeghden mijn' banier
Ontmoeten, die my vlechten
Den lofkrans van laurier.
FINIS.

**Frederik Hendrik, zoon van Willem van Oranje, volgde in 1625 zijn broer Maurits op als stadhouder en opperbevelhebber van het leger. Hij heroverde een aantal steden op de Spanjaarden.*

Our country's rights and freedoms
I will help to restore;
In cities of th' Republic
I will not suffer force
Of tyranny on conscience:
I wish to see all people
And loyal citizens
United in affection.

I have, from childhood days,
Fought for our liberty,
And worn my suit of armour
But for the common good:
Nor will I lower the banner
Of Holland's valiant lion,
And with Orange blossoms
Bedeck orphan and widow.

I will defy our foes
In West and in the East;
But in the name of God
I am equal to their might.
My courage has been proven
At Nieuwpoort in the battle;
My heart beats on, unvanquished,
Just as it used to do.

Have heart then, members of the States,
Your general is prepared;
Who leads horsemen and soldiers
Back to the country's borders.
What fear wouldst have before, behind,
On one side there are dunes,
On th'other side there is your lion,
Protector of your garden.

Should I return victorious
And force Spain to make peace,
Sing praise and honour to the Lord
Who fought for our fortress.
Already I see after battle,
Coming to my banner,
Maidens who will for me
Prepare the laurel wreath.
FINIS.

**Frederick Henry, son of William the Silent, succeeded his brother Maurice in 1625 as stadholder and as admiral-general of the Union. He recaptured several cities from the Spanish.*

GEUSE VESPER OF SIECKEN-TROOST VOOR DE VIER-EN-TWINTIGH*

Op de wijze: Brande Partinice

Had hy Hollandt dan ghedragen,
Onder 't hart,
tot sijn afgeleefde dagen,
Met veel smart,
Om 't meynedigh swaert te leven
Met zijn bloedt,
En te mesten kray en raven
Op zijn goet?

Maer, waerom den hals gekorven?
Want zijn bloet
Was in d'aders schier verstorven:
In zijn goet
Vont men noyt de Pistoletten
Van 't verraet,
Wtgestroyt, om scharp te wetten
's Volleks haet.

Gierrigheyt en wreedheyt beyde,
Die het swaert
Grimmigh ruckten uyt der scheyde,
Nu bedaert,
Suchten: "Wat kan ons vernoege
Goet en bloet?
Och, hoe knaecht een eeuwich wroegen
ons ghemoedt!"

Wees te vreen, haelt Predikanten
West en Oost:
Gaet en soek't by Dordsche santen
Heyl en troost;
't Is vergeefs, de Heer komt kloppen
Met zijn Woort.
Niemandt kan de wellen stoppen
Van die Moort.

Besluyt.
Spiegelt, spiegelt u dan echter,
Wie ghy zijt:
Vreest den worm, die desen rechter
't Hart afbijt.
Schent uw' handen aan geen Vaders,
Dol van haet.
Scheldt gheen Vroomen voor verraders
Van den staet.

VESPER FOR A DUTCH HERO, OR: SONG OF COMFORT FOR THE FOUR AND TWENTY JUDGES*

To the tune: Brande Partinice

Is that why he had worn
Dear Holland near his heart
Until his weak old age:
In sorrow
To feed the perjured sword
With his blood,
And let the crow and raven
Fatten on his goods?

But why the carvèd neck?
For in his veins his blood
Hardly flowed:
In his possessions
Were not found the Spanish coins
Of treason.
This rumour was just spread to whet
People's hate.

Greediness and cruelty both,
Which the sword
Pluck'd so fiercely from its sheath,
Now calm down,
Are sighing: "What care I for
Blood and goods?
Remorse is gnawing
At our hearts."

Do what you will, get preachers
East and West,
Find comfort and salvation with
Dordrecht's saints.
It is in vain: the Lord will address you
With His Word.
None can stop the waters of remorse
For that murder.

Conclusion:
Look then in the mirror
Who thou art.
Fear the worm that eats
This judge's heart.
Do not defile thy hand with father's blood,
Mad with hate.
Do not call the righteous
Traitors of the state.

**een politiek lied van Vondel, waarin hij het doodsvonniss tegen Johan van Oldenbarnevelt beklent en hoopt dat de 24 rechtshouders die hem veroordeelden eeuwig wroeging zullen hebben. Als directe opvolger van Willem de Zwijger was Oldenbarnevelt een belangrijk Nederlands staatsman tijdens de Tachtigjarige Oorlog; hij werkte lange tijd samen met Willem's zoon Maurits, maar bij werd het slachtoffer van een door Maurits beheerst politiek proces. Op 13 mei 1619 werd hij op het Binnenhof in Den Haag op 71-jarige leeftijd onthoofd.*

SIMEONS LOFZANG*, REY

wijz: Bedrukte harteken

Rei uit vierde bedrijf van Gysbrecht van Aemstel (1637)

Vergun, o God, op zijne bede,
Na uw belofte, uw' knecht verlof;
Op dat hy reis van hier met vrede
Om hoogh na'et hemelsche vredehof:

Nadien ick met mijn eigen oogen
Den algemeenen heiland zagh,
Die als een zon schijnt uit den hoogen;
Daer yeder zich in verblijden magh:

Een schoone zon, die met haer straelen
Het blinde heidendom verlicht,
En Jacobs huis en Israels paelen
Verheerlijckt, en noch veel vaster sticht.

**Simeon is een oude priester, die met God de afspraak heeft dat hij mag sterven als hij het Licht heeft gezien. Wanneer Maria en Jozef Jezus komen opdragen in de tempel, krijgt Simeon het licht in banden en zingt hij deze lofzang (Nunc dimittis).*

'DOEN DAPHNE'

stemme: When Daphne died from Phoebus fly.

Uit: Friesche Lust-hof, 2e druk (Amsterdam, 1622)

Doen Daphne d'overschoone Maegt
Van Apollo haer vlucht nam ten bosschewaert in.
En van hem snel wierd naegheiaeght,
Hy liep en hy riep vast, O schoone Goddin,
Toeft wat, toeft wat, weest niet verbolghen.
Ey waerom loopje? jou selven besind:
Leeuwen, noch Beyren, noch Tygers dy volghen.
Maer 't is Apollo die u soo bemind:
Wild u erbarmen yet.
Acht ghy mijn karmen niet?
Laet ghy mijn Godheyt dan in de ly?
Hebt deernis, o Daphne! hebt deernis met my.

De geen daer ghy so schuw van vlucht,
Is Harder, noch kinckel, die 't vee hoed, of weyd:
Maer 't is een God die door de lucht
De gulde glans van sijne stralen uytspreyd.

**a political song by Vondel, in which he denounces the death penalty of Johan van Oldenbarnevelt and hopes that the twenty-four judges who have sentenced him will feel remorse forever. The direct successor to William the Silent, Oldenbarnevelt was an important Dutch statesman during the Eighty Years War; he cooperated for many years with William's son Maurice, but became the victim of a political trial. On 13 May 1619, at the age of 71, he was beheaded at the Binnenhof in the Hague.*

SIMEON'S ODE*, CHORUS

to the tune: Bedrukte harteken

Chorus from Act IV of Gysbrecht van Aemstel (1637)

Now grant, Oh Lord, at his request,
As Thou hast promis'd, leave unto thy servant,
So that he travel may from here in peace
Up high, to heav'nly fields,

For I have seen with my own eyes
The Saviour of all,
Who like a sun shines from above,
For which all should rejoice,

A splendid sun, that with its rays
Illuminates blind heathens,
And that brings strength and glory
To Jacob's house and Israel's bounds.

**Simeon is an old priest who had agreed with God that he was not to die until he had seen the Light. When Maria and Joseph enter the temple in order to present Jesus, Simeon receives the light on his hands and sings this ode (Nunc dimittis).*

'WHEN DAPHNE'

to the tune: When Daphne died from Phoebus fly.

From: Friesche Lust-hof, 2nd edition (Amsterdam, 1622)

When Daphne, fairest maid of all,
Fled from Apollo to the woods,
And was fast chased by that God,
He ran and he called: O Goddess fair,
Please stay, please stay, and be not cross.
Ah, why dost flee me? Do consider:
Lions, Tigers, Bears do not chase thee.
'Tis Apollo who doth love thee:
Pity him a little yet.
Dost thou not heed my groans?
Dost leave this God in pain?
Have mercy, Daphne, mercy on me!

He that thou fleest from so shy,
Is neither oaf nor shepherd of cattle:
But 'tis a God who through the air
Spreads his golden glow of rays.

d' Opperste Jupiter is mijn Heer vader,
 Claros, en Delphos, en Tenedos* staeñ
 Tot mijn gebelien en bevel algeader:
 Ick ben de Son, mijn suster de Maen.
 Kruyden en bloemen, die
 Ick nau te noemen sie
 Locken mijn stralen alleen uyt d'aerd:
 Mach dit u niet locken? O schoon'u bedaeñ!

Maer 't was om niet wat Phoebus** riep:
 Want Daphne vlood van hem so snel als sy kon.
 Waerom hy oock soo schichtich liep,
 Dat hy haer in 't lopen op 't laetste verwon.
 'Peneus! Peneus! Phoebus bestormt my,
 Helpt mi o vader! riep Daphne versaeñt.
 'Kuyse Diana komt, bid ick, vervormt ghy
 Straex dese schoonheyt, verhoort doch u maeght:
 Want ick wil sterven,, eer
 Hy sou verwerven,, meer.
 Dood! ghy zijt my seer welkekom,'
 Daermede wierd Daphne vervormt in een boom.

De droeve Phoebus bleek van rouw,
 Omhelsde met tranen de lieve Lauwrier.
 En seyd, 'o Boom! beeld van mijn vrou!
 Blijft altijd jong, en een vyand van 't vyer,
 Sparteld en klaterd wanneemen u blad'reñ
 Werpt in het vyer, doet als Daphne deed
 Doen haer het vyer van mijn minne wou nad'reñ.
 Strijd dan, als Daphne my weder-streed.
 Leert daer de Maeghden door,
 Als men haer jaeght, het oor
 Niemer te buygen haer gayle lust:
 En daer op heeft Phoebus den boom eens gekust.

*plaatsen met een orakel gewijd aan Apollo
 **Apollo, de god van de zon

Highest Jupiter is my Father,
 Claros, Delphos, Tenedos* are
 Oracles at my command.
 I am the Sun, my sister Moon.
 More herbs and flowers
 Than I can tell:
 Only my rays entice them from the earth.
 Doth this not tempt thee? Calm down, fair one.

But 'twas in vain what Phoebus** cried:
 For Daphne fled fast as she could;
 Therefore so rapid he did run,
 That he caught up with her at last.
 'Peneus! Phoebus doth run after me!
 Help me, father,' Daphne cried in fear.
 'Chaste Diana, pray, transform
 My beauty quick, oh hear my plea.
 For I would die much rather than
 That he would steal much more from me.
 Death, thou art most welcome to me.'
 Then Daphne was changed into a tree.

Sad Phoebus, white with mourning,
 With tears embraced the Laurel sweet.
 And said: 'Oh Tree! My wife's own image!
 Stay ever young, away from fire,
 Moving wildly when thy leaves
 Are thrown in fire, as did Daphne
 When my fire came near her.
 Then fight, as Daphne did withstand me.
 And this should teach the Maidens:
 Never, when they chased are,
 To bend their ear to unchaste lust.
 And then did Phoebus kiss the tree but once.

*places with an oracle, dedicated to Apollo,
 **Apollo, the Sun God

'INDIEN ICK DAGHT' Ô SCHOONE SON!'**
toon: Simple courante
 Uit: Thalia, of geurige sang-goddin
 (Amsterdam, 1665)

Indien ick daght ô schoone Son!
 Dat 'k door mijn lijden u versagten kon:
 Of so ick daght, dat al mijn smart
 Eenmaal ontdoojen souw uw killigh hart;
 So seyd ick u ('t geen ick nu niet en derf)
 Dat 'k meer, om u, dan duytsent dooden sterf.

Maer wijl tot noch mijn groots gemoedt
 My nimmer heeft met dese hoop gevoedt.
 Dat een soo Goddelijcken Son
 Ooyt aen een Aersche vlam sigh branden kon,
 Soo ist my best (wyl ick niet klagen derf)
 Dat 'k eeuwig swijgh, en vrij van laster sterf.
 FINIS.

*Zie over dit lied mijn artikel in Fumus 7 (2009):
<http://www.focquenbroch.nl/fumus/index.html>

AIR
 Uit: Den ontleeder der gebreeken no. 35
 (Amsterdam, 1724)

In deze aflevering van zijn satirische tijdschrift 'De ontleeder der gebreeken' laat Weyerman een zogeheten leumingsstoel spreken over wie erop zit. In dit geval is dat een podagrist, een jichtlijder, die, op aanraden van de -zelf bezopen- dokter, het op een zuipen heeft gezet. In het volgende airje zingt hij hoe de podagrissen de wijn verkiezen boven de liefde.

Sa! Dan laat ons rustig raazen,
 In het bloempje van ons smert!
 'k Hou meer van 't Muziek der glaazen,
 Dan van 't kraakten Tiktakbert,
 Van een Mirleton,** Mirleton, Mirlontaine
 Van een Mirleton, ton ton.

'k Denk niet eens aan al de pynen,
 die een Podagrist ontmoet;
 mits ik in 't verschoot van wynen,
 geen Vermaan voel in myn bloed,
 Van een Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 Van een Mirleton, ton ton.

Al de Springers neemen Kwikken,
 En dat maakt Man repiek;
 Maar de Podagriffen likken,
 En zy laghen met 't Muziek,
 Van een Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 Van een Mirleton, ton ton.

Jan Steen:
 Girl disturbed in making music

'IF I HAD THOUGHT, BEAUTIFUL SUN**
to the tune: Simple courante
 From: Thalia, of geurige sang-goddin
 (Amsterdam, 1665)

If I had thought, beautiful Sun,
 My suffering could soften you,
 Or if I thought that all my grief
 Would ever thaw thy chilly heart,
 Then I would say (but dare not say 't)
 That I do die a thousand times for you.

But as to this day my proud heart
 Was never nurtured with this hope,
 That ever such a celestial Sun
 Would kindle be by Earthly fire,
 Thus it is best (as I can not complain)
 That I forever hold my tongue, and die unscorned.
 THE END.

*See my article on this song in Fumus 7 (2009):
<http://www.focquenbroch.nl/fumus/index.html>

SONG
 From: Den ontleeder der gebreeken no. 35
 (Amsterdam, 1724)

In this instalment of his satirical magazine 'The Dissector of Defects' Weyerman introduces an armchair that speaks about its occupants. In this case it is a 'podagrist', one who suffers from the gout but is nonetheless on a drinking bout, following the advice of a drunken doctor. In the following air he sings how podagrists prefer wine to love.

Come! Let us revel in peace,
 In the choicest cup of grief!
 I do prefer the sound of glasses
 To the clicking ticktack board,*
 And to a Mirleton,** Mirleton, Mirlontaine
 To a Mirleton, ton ton.

I do not even think of pains
 That vex the Podagrist;
 For drinking wine doth not
 Bring lust into my blood.
 Of a Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 To a Mirleton, ton ton.

All swingers take their hussies,
 It brings a good man down.
 But Podagrists just swallow,
 They are laughing at the music,
 Of a Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 To a Mirleton, ton ton.

'k lagch met al de Troetellusten
 van God Mavors den Breteur,
 'k Prys dien man die glaazen kusten,
 En de spot hield met met de Leur,
 Van een Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 Van een Mirleton, ton ton.

*18e eeuws bordspel
 ** de mirleton komt veel voor in 18e eeuwse (politieke) liedjes in Parijs. Het is een gazoo, ofwel een instrumentje met een membraan waar je door kan zingen, en staat overduidelijk symbool voor het vrouwelijk geslacht.

EEN ZAMENSPRAAK TUSSCHEN DAMON EN EEN JONG JUFFERTJE
air: Alst begint of Pekelbaring in de kist
 Uit: Den Echo des Weerelds (Amsterdam, 1726-1727)

DAMON.
 Myn Lam, myn Iek'de Amandeltaart!
 Een Woordje dierbaare An?
 Dat Kind is wel een Kusje waart,
 Wiens Middel houd geen Span.
 Uw Lonk ontsteekt, uw Oog verquikt,
 Ey Antje, een lieve Kus?
 Ach Anna Ach! Myn blonde Sus!
 Een Kus of Damon stikt.

ANNA.
 'k Ben jong, O Damon! Dat is waar,
 Doch echter weet ik dit;
 Een Mondgesprek maak Handgebaar,
 En 's Minnaars Kus verhit.
 Geen Kusje Damon, 'k weet'er van,
 Nu stil, foi Damon, Sus!
 Eerst eyst me een Duymbreed, dan een Span,
 Neen Linker 'k sta geen Kus.

Eynde van 't Kussen

I laugh at the lusty pastimes
 Of Mars, that brawling God.
 Rather praise that man who kisses
 Glasses and will mock all folly.
 Of a Mirleton, Mirleton, Mirlontaine
 To a Mirleton, ton ton.

*18th century board game
 ** the mirleton often figures in 18th century (political) songs in Paris. It is a gazoo, an instrument with a membrane through which one has to sing. It clearly stands for female genitals.

A DIALOGUE BETWEEN DAMON AND A YOUNG LADY
to the tune: Alst begint or Pekelbaring in de kist
 From: Den Echo des Weerelds (Amsterdam, 1726-1727)

DAMON
 My Lamb, my sweetest Almond cake,
 A Word, my dearest Ann.
 That Child is worth a Kiss or two,
 So slender is her Waist.
 Her looks bring fire, her eye brings life,
 O Ann, give us a Kiss!
 O Ann, O Ann, My fairest sis,
 A kiss or Damon chokes.

ANNA
 I am still young, O Damon, true.
 But still I know full certain;
 Touching of lips brings touch of hands,
 A lover's kiss brings heat.
 No kisses, Damon, I know them well,
 Now quiet, Damon, fie.
 Who asks a finger asks for more,
 You naughty boy, no kiss for you.

End of the kissing

P. Codde

Duo Seraphim:
Margot Kalse,
Elly van Munster

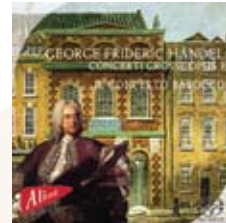
Recording date: October 19, 20 & 21 2008
Recorded at the Old Catholic Church, Delft,
by Skarster Music Investment C.V.
Production & distribution: Skarster Music Investment
e-mail: info@skarstermusic.com

More information about our releases can be found on:
www.aliudrecords.com, www.skarstermusic.com
More information about Margot Kalse can be found on:
www.margotkalsevocaal.nl

Producer: Jos Boerland
Recording, editing and mastering: Jos Boerland
Cover & Design: Jos Boerland
Cover: painting by Dirck Hals (1591-1656)
© Christie's Images Limited
Programming, research and text: Margot Kalse
English translation: Laurens Leujes
French translation: Anne-Françoise Spoto
German translation: Cora Schmeiser

Elly van Munster plays a 10-course lute after Venere,
built by Stephen Murphy (Mollans sur Ouvèze, France)
in 2000.

Also Available on ALIUD:

O MUSE, COMT NV VOORT

DUTCH SONGS OF LOVE AND FREEDOM 1550 - 1750

DUO SERAPHIM

01. 'O Lief v derven' - Anonymus	2'17
02. 'Ghelyck den dagheraet', liedeken - Jan vander Noot (ca. 1538 - ca. 1596)	2'00
03. Van de ioncheit, liedeken - Jan vander Noot	4'46
04. Ter liefden van een Maghet - D.V. Coornhert (1522-1590)	2'37
05. Psalm 12: Behoud, o Heer (Salvum Deus) - Nicolaes Vallet (ca. 1583 - na 1642)	2'28
06. Opt Ontset van Leyden, Lofsang - Jan van Hout (1542-1609)	3'43
07. Helena antwoordt tot Paris - Willem Reijersz. de Lange (fl. ca. 1570-1605)	3'48
08. Helena schrijft tot Menelaus - W. Reijersz. de Lange	2'42
09. Thisbe claght over de doot van Piramus - W. Reijersz. de Lange	2'12
10. Liedt 'O Parl en puyck der vrouwen!' - G.A. Bredero (1585-1618)	3'00
11. 'Ick hoor trompetten klincken' - D.R. Camphuysen (1586-1627)	2'01
12. 'Myn ziele treur' - Adriaen Valerius (ca. 1575-1525)	3'46
13. Fantasij 'Indien men poocht mijn hart' - P.C. Hooft (1581-1647)	3'28
14. Sang 'Sterflijck geslacht, uw suchten schorst' - P.C. Hooft	3'28
15. 'Naere nacht van benaude drie jaeren' - P.C. Hooft	3'10
16. Princelied (1625) - Joost van den Vondel (1587-1679)	2'33
17. Geusevesper - Joost van den Vondel	2'22
18. Simeons Lofzang - Joost van den Vondel	1'17
19. Prélude - Nicolaes Vallet	1'13
20. 'Doen Daphne d'overschoone Maeght' - Jan Jansz. Starter (1594-1626)	4'16
21. 'Indien ick daght ô schoone son!' - W.G. van Focquenbroch (1640-1670)	2'08
22. Air 'Sa! Dan laat ons rustig raazen' - J. C. Weyerman (1677-1747)	2'08
23. Een Zemenspraak tusschen Damon en een jong juffertje - J. C. Weyerman	1'27
Total Time:	1.04'42

©+P by Aliud Records, Skarster Music Investment.
www.aliudrecords.com www.skarstermusic.com

Super Audio CD, SACD, Direct Stream Digital, DSD and their logo's are trademarks of Sony Corporation.
This Stereo/Multichannel Hybrid SACD can be played on any standard CD player.

